

Podmíněné propuštění

Pokud se soud rozhodující o podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody (§ 88 násl. trestního zákoníku) v odůvodnění rozhodnutí nevypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, ale odkáže jen na trestní minulost odsouzeného (a ostatní důležité okolnosti pomine), poruší právo odsouzeného na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV.ÚS 106/24 ze dne 27.3.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele S. N., t. č. Věznice Plzeň, zastoupeného Mgr. P.T., advokátem, sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. října 2023, č. j. 6 To 230/2023-89, za účasti Krajského soudu v Plzni, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 25. října 2023, č. j. 6 To 230/2023-89, bylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. října 2023, č. j. 6 To 230/2023-89, se zrušuje.

Z odůvodnění:

1. Ústavní soud v nynějším nálezu zrušil usnesení krajského soudu, který v rozporu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu zamítl žádost stěžovatele (odsouzeného) o podmíněné propuštění především na základě skutečnosti, že stěžovatel je recidivista a výrazně upozadil okolnosti svědčící ve prospěch stěžovatele.

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadených rozhodnutí

2. Ústavní stížností se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Plzni. Toto rozhodnutí porušilo podle stěžovatele jeho ústavně zaručená práva zakotvená v čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod.

3. Z ústavní stížnosti, připojených listin a vyžádaného soudního spisu plyne, že stěžovatel je jedenašedesátiletý recidivista, který opakovaně páchá majetkovou trestnou činnost (zpravidla krádeže vloupáním). První trestný či spáchal již v roce 1978. V současné době na podkladě celkem čtyř trestních rozsudků vykonává čtyři tresty odnětí svobody v celkové délce osmi let a deseti měsíců (rozsudky potrestaly stěžovatele vesměs za krádeže, jen v jednom případě šlo o úvěrový podvod). Stěžovatel vykonává trest od září 2019 (se započtením vazby od července 2019).

4. Stěžovatel požádal dne 24. 7. 2023 o podmíněné propuštění z výkonu trestů odnětí svobody. V žádosti uvedl, že si je dobře vědom škodlivosti svého jednání i toho, že je recidivista. Během výkonu nynějšího trestu se však již napravil a dospěl k závěru, že trestnou činnost již páchat nebude. Během výkonu trestu plní bezezbytku stanovené programy a aktivity, získává opakovaně kázeňské odměny (celkem jich získal devět). Ve výkonu trestu pracuje. Po propuštění má zajištěno pracovní místo školníka, údržbáře a topiče v mateřské škole, v areálu školy má přislíbeno i bydlení (což doložil "přislibem zaměstnání" podepsaným jednatelkou společnosti provozující školu). V současné době prochází insolvenčním řízením - oddlužením, které řádně plní. Pokud bude propuštěn z trestu odnětí svobody, mohl by lépe a ve větší míře uspokojit své věřitele. Další dluhy nemá. Motivací k jeho žádosti byla stěžovateli též zdravotní situace jeho matky, která trpí Alzheimerovou chorobou. K matce má stěžovatel velmi silný citový vztah, matka mu byla vždy oporou. Nyní by chtěl své matce

vrátit alespoň málo z toho, co ona poskytla jemu. Dále stěžovatel připojil k žádosti společenskou záruku od obchodní společnosti provozující výše zmíněnou mateřskou školu (jednou z jednatelek této společnosti je stěžovatelova sestra).

5. O stěžovatelově žádosti rozhodoval nejprve Okresní soud Plzeň-město, který usnesením ze dne 6. 9. 2023 žádosti vyhověl, stěžovatele podmíněně propustil z výkonu trestů odnětí svobody a stanovil mu zkušební dobu sedmi let za současného stanovení dohledu. Okresní soud též přijal společenskou záruku za dovršení nápravy stěžovatele. Pro podmíněné propuštění byly splněny všechny tři zákonné podmínky, byť podmínka třetí (prognóza vedení řádného života) byla nejvíce sporná. Soud však přihlédl ke všem souvislostem, k tomu, jak se stěžovatel chová ve věznici, k perspektivě, kterou stěžovateli nabízí jeho sestra, respektive její obchodní společnost, k situaci jeho matky apod.

6. Proti usnesení okresního soudu podal stížnost státní zástupce Okresního státního zastupitelství Plzeň-město. Krajský soud v Plzni napadeným usnesením zrušil usnesení okresního soudu a žádost stěžovatele o podmíněné propuštění zamítl. Současně nepřijal záruku za dovršení nápravy stěžovatele nabízenou mateřskou školou. Krajský soud dospěl k jednoznačnému závěru, že stěžovatel nesplnil třetí podmínku pro podmíněné propuštění, neboť od něj rozhodně nelze očekávat, že do budoucna povede řádný život. Stěžovatel má v opisu z evidence rejstříku trestů celkem 22 záznamů spadajících do období let 1978 až do současnosti, ve vězení je po šesté, nikdy nevydržel žít dlouhodobě na svobodě a vést řádně život. Vždy se krátce po opuštění věznice dopustil trestné činnosti a musel být znovu uvězněn.

7. Krajský soud dále zpochybnil potřebu stěžovatelovy matky stýkat se se synem, sama matka se totiž podle lékařské zprávy o synovi a jeho současné situaci spontánně nezmiňuje. Nadto sestra stěžovatele ve veřejném zasedání před okresním soudem uvedla, že se se stěžovatelem dlouhé roky nestýkali a během života nebyli příliš v kontaktu. Stěžovatel strávil podstatnou část života ve vězení a o matku se nestaral. Ani jeho rodina s ním nebyla v intenzivním kontaktu a nemohla ho tak usměrnit náležitým směrem. Nelze tedy očekávat, že by tomu mělo být do budoucna jinak.

II. Argumentace stěžovatele

8. Stěžovatel v ústavní stížnosti shrnul průběh rozhodování o žádosti o podmíněné propuštění. Stěžovatel se ohradil proti tvrzení krajského soudu, že ho rodina ve věznici nenavštěvuje. Je tomu přesně naopak: "nejméně od června 2022" ho navštěvuje pravidelně sestra, švagr i matka, pokud to tedy zdravotní stav matky dovolí. Zatímco okresní soud vydal pečlivě odůvodněné usnesení, ve kterém stěžovatelově žádosti vyhověl a současně mu stanovil tu nejpřísnější zkušební dobu, tak krajský soud odůvodnil své usnesení jen paušálně s odkazem na stěžovatelovu trestní minulost. Paušální poukazy na trestní minulost odsouzeného, které automaticky vyloučí podmíněné propuštění, však nejsou podle judikatury Ústavního soudu přípustné. Odůvodnění usnesení krajského soudu není přesvědčivé, ale naopak svévolné. Odkaz na trestní minulost nelze použít tak, že navždy vyloučí podmíněné propuštění.

9. Krajský soud vůbec nezohlednil současnou situaci stěžovatele. V minulosti stěžovatel žil s matkou, která jej nekriticky podporovala, ať již citově či materiálně, stěžovatel si však tohoto matčina dobrodiní nevážil. Neměl potřebu pracovat a žít se řádně, protože matka se o něj vždy postarala (stěžovatel se dokonce označuje za "maminčina mazánka"). Se svou další rodinou se v minulosti nestýkal. V současnosti je však situace úplně jiná. Stěžovatel si teprve v okamžiku závažné nemoci matky uvědomil svá minulá pochybení. Uvědomil si, že minulé chyby již opakovat nechce a alespoň na konci jejího života by své matce rád oplatil péči, kterou stěžovateli celý život ona sama dávala. Stěžovatel současně navázal kontakt i se svou širší rodinou, svou sestrou, švagrem, synovcem a neteří, kteří ho začali navštěvovat ve vězení a začali s ním cíleně pracovat na tom, aby ho připravili na život na svobodě.

10. V tomto ohledu je významná záruka, kterou obchodní společnost jeho sestry, která provozuje mateřskou školu, poskytla za dovršení nápravy stěžovatele. Stěžovatelova sestra mu ve svém domě nabídla též samostatné bydlení, proto by byl vlastně stěžovatel pod celodenním "dohledem". Takové podmínky stěžovatel nikdy v minulosti neměl, proto se vždy po nějaké době vracel ke svým předchozím zvyklostem a sklouzl zpět na dráhu trestné činnosti. Nadto jeho švagr je bývalý policista, takže i to by přispělo k usměrnění dalšího života stěžovatele.

11. Všechny uvedené skutečnosti vzal okresní soud do úvahy a pečlivě je hodnotil. Naopak krajský soud usnesení odůvodnil v podstatě jen tak, že stěžovatel je recidivista, který dlouhodobě páchá majetkovou trestnou činnost a tím pádem je riziko páchání další trestné činnosti vysoké.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

12. Ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je rovněž zastoupen advokátem podle § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona), neboť stěžovatel vyčerpal všechny procesní prostředky k ochraně svých práv.

IV. Shrnutí řízení před Ústavním soudem

13. Ústavní soud si vyžádal spis vedený u Okresního soudu Plzeň-město pod sp. zn. 32 PP 62/2023, a vyzval Krajský soud v Plzni jako účastníka řízení k vyjádření k ústavní stížnosti (§ 42 odst. 3 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu).

14. Krajský soud ve vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, že třetí zákonná podmínka pro podmíněně propuštění naplněna nebyla. Judikatura Ústavního soudu nevyklučuje, aby soud rozhodující o podmíněném propuštění přihlédl též k trestní minulosti odsouzeného. Koneckonců účelem zakotvení této třetí podmínky je i ochrana případných poškozených před předpokládanou další trestnou činností odsouzených. Dále krajský soud opakuje svou argumentaci, jak ji uvedl v napadeném rozhodnutí. Rodina se o stěžovatele v minulosti nezajímala, iniciativu vyvinula až v poslední době. Tvrzený pozitivní vliv propuštění stěžovatele na stav jeho matky se z lékařské zprávy neprokázal. Krajský soud svým rozhodnutím nevyločil podmíněně propuštění do budoucna. Stěžovatel má konec trestu stanoven na 26. 9. 2027. Pokud se bude i v budoucnu chovat řádně a nadstandardně plnit své povinnosti, nelze jeho podmíněně propuštění paušálně vyloučit, zejména pokud by navázal kontakt s probační a mediační službou. V současnosti by však bylo podmíněně propuštění předčasné. Krajský soud k tomu dodal, že nepovažoval za potřebné nařídit k projednání stížnosti státního zástupce veřejné zasedání (§ 232 trestního řádu), neboť stěžovatel byl ve veřejném zasedání vyslechnut okresním soudem, stejně jako stěžovatelova sestra.

15. Ústavní soud poslal vyjádření krajského soudu na vědomí, stěžovatel již repliku k vyjádření krajského soudu nepodal.

16. Okresní státní zastupitelství Plzeň-město se k ústavní stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřilo. V souladu s poučením, kterého se mu od Ústavního soudu dostalo, lze mít za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdalo (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 občanského soudního řádu). Krajské státní zastupitelství v Plzni se pak postavení vedlejšího účastníka vzdalo výslovně.

17. Ústavní soud dospěl vzhledem k obsahu ústavní stížnosti k závěru, že není nutné nařizovat ústní jednání, neboť od jednání nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

V. Věcné posouzení ústavní stížnosti

18. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu obecných soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy). Ústavní soud proto není další instancí v systému všeobecného soudnictví. Jeho úkolem v řízení o ústavní stížnosti je výhradně přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Ostatní otázky jako vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ přísluší naopak obecným soudům, což je výrazem jejich nezávislého soudního rozhodování (čl. 82 Ústavy). Pouze v případě, kdy rozhodovací činnost soudů je stížena vadami, jenž ve svém důsledku porušují ústavně zaručená základní práva a svobody, lze uvažovat o zásahu Ústavního soudu [v nynějším kontextu srov. např. náleze ze dne 9. 1. 2024 sp. zn. III. ÚS 3047/23, bod 11].

V. A. K podmíněnému propuštění obecně

19. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je upraveno v § 88 násl. trestního zákoníku. Smyslem podmíněného propuštění je motivovat odsouzeného, aby svým chováním a plněním svých povinností ve výkonu trestu prokázal polepšení. Bylo-li dosud vykonanou částí trestu dosaženo účelu trestem sledovaného, je další výkon trestu nepotřebný a také neodůvodněný. Podmíněné propuštění v sobě navíc obsahuje nástroje pro pokračování procesu resocializace, protože je spojeno se stanovením zkušební doby, případně též s vyslovením dohledu a s uložením přiměřených omezení a povinností (srov. § 89 odst. 2 trestního zákoníku). Hrozící "Damoklův meč" nařízení výkonu zbytku trestu dále snižuje riziko recidivy (náleze III. ÚS 3047/23, bod 21).

20. Ústavní soud zdůrazňuje, že neexistuje ústavně zaručené právo na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Posouzení splnění zákonných podmínek je věcí obecných soudů. Je tedy na nich, aby zkoumaly a posoudily, zda podmínky pro aplikaci tohoto institutu jsou dány a aby své úvahy v tomto směru přiměřeným způsobem odůvodnily [srov. nálezy ze dne 5. 11. 2015 sp. zn. III. ÚS 599/14 (N 194/79 SbNU 207) či ze dne 3. 1. 2017 sp. zn. I. ÚS 2201/16 (N 4/84 SbNU 69), bod 16].

21. Krajský soud ve vyjádření správně uvádí, že podmíněné propuštění z výkonu trestu je mimořádným zákonným institutem. Sama mimořádnost podmíněného propuštění ovšem neznamená, že by snad soudy měly možnost libovolného rozhodování či že by se na toto rozhodování nevztahovala povinnost rozhodovat předvídatelně a přesvědčivě. Český právní řád nezná automatické podmíněné propuštění, ale pouze jeho diskreční variantu. Přestože trestní soudy mají při rozhodování o podmíněném propuštění poměrně široký prostor pro úvahu, neznamená to, že nemusí odsouzeného podmíněně propustit, pokud splnil všechny zákonné podmínky [náleze ze dne 28. 11. 2018 sp. zn. II. ÚS 482/18 (N 195/91 SbNU 411), bod 12].

22. Soudy si musí pro své rozhodnutí opatřit dostatek aktuálních skutkových podkladů, z nichž je možno s co nejvyšší mírou pravděpodobnosti usoudit, zda a případně nakolik dosavadní výkon trestu splnil u odsouzeného svůj předpokládaný účel. Zásadně je třeba zjistit a zohlednit aktuální poznatky k osobnosti odsouzeného, stavu jeho nápravy a jeho možné vnitřní proměně. Opatřené podklady musí soudy řádně zhodnotit a svá rozhodnutí pečlivě odůvodnit. Požadavek řádného odůvodnění soudního rozhodnutí má dva účely: slouží jednak k vyloučení libovůle, jednak k seznámení účastníků řízení s důvody, na kterých soud založil rozhodnutí. Pokud obecný soud povinnost řádného odůvodnění nesplní či pokud zjištěné relevantní skutečnosti řádně nezohlední, poruší právo odsouzeného na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny (viz náleze III. ÚS 3047/23, bod 19 a judikatura tam odkazovaná).

23. Ustanovení § 88 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku stanoví tři podmínky, při jejichž současném

splnění soud odsouzeného podmíněně propustí na svobodu. První podmínkou je, že odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého trestu. Druhou podmínkou je, že odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení. Konečně třetí podmínkou je, že se může od stěžovatele očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

24. První, časová podmínka je jasná a neponechává žádný prostor pro pochybnosti. Zbývající podmínky jsou naopak poměrně dosti abstraktní.

25. Polepšení (druhá podmínka) může odsouzený prokázat svým chováním a plněním povinností ve výkonu trestu. Polepšení může například nasvědčovat, účastní-li se odsouzený programů určených k předcházení trestné činnosti, rozezná a reflektuje okolnosti, které v minulosti přispěly k tomu, že páchal trestnou činností, pracuje, zlepšuje své znalosti a schopnosti s cílem uplatnit se ve společnosti, získává náhled na svoji trestní minulost a upřímně lituje svého jednání, jsou mu udělovány kázeňské odměny apod. (nález II. ÚS 482/18, bod 33).

26. K třetí podmínce, prognóze řádného života (slovy zákona lze "očekávat, že v budoucnu povede řádný život"), lze obecně uvést, že je úzce svázána s podmínkou polepšení, neboť na ni navazuje. Očekávání vedení řádného života, respektive dovršení nápravy odsouzeného v budoucnu je ze své podstaty předpokladem pravděpodobnostním. Pojem "řádný život" je třeba chápat jako minimální rámec, tedy jako předpoklad nepáchání další trestné činnosti. Soudy při rozhodování o podmíněném propuštění především zkoumají, zda bude mít odsouzený po případném propuštění zajištěné zaměstnání (či jiný zdroj příjmů) a ubytování, zda během výkonu trestu udržoval kontakt s rodinou či jinými blízkými a jaká je jeho širší trestní minulost. Tyto okolnosti, vztahující se k materiálnímu a sociálnímu zázemí odsouzeného, totiž ovlivňují možnost reintegrace odsouzeného do společnosti (nález III. ÚS 3047/23, bod 25).

V. B. K rozhodování o podmíněném propuštění stěžovatele

27. V nynější věci je nesporné naplnění první podmínky. Okresní soud i krajský soud shodně uzavřely, že stěžovatel vykonal více než polovinu uloženého trestu. S tím souhlasil rovněž státní zástupce, který podal proti usnesení okresního soudu stížnost.

28. Pokud jde o druhou podmínku, okresní soud uzavřel, že stěžovatel prokázal svým chováním ve výkonu trestu odnětí svobody polepšení. Okresní soud upozornil na to, že se stěžovatel ve věznici chová příkladně, v plném rozsahu plní stanovený program zacházení, má celou řadu kázeňských odměn, nikdy nebyl kázeňsky trestán. Soud zvláště upozornil na to, že stěžovatel ve věznici pracuje (ze spisu plyne, že je zařazen na pracovišti obchodní společnosti MEA Metal Application s. r. o. od května 2020) a k jeho pracovní morálce nejsou žádné výhrady.

29. Krajský soud právě uvedené závěry okresního soudu relativizoval. Druhou zákonnou podmínkou se zabýval v bodě 10 usnesení, který uvodil tím, že se závěrem okresního soudu lze "polemizovat". Krajský soud upozornil, že stěžovatel po právní moci prvního odsuzujícího rozsudku (tj. po 19. 11. 2016) páchal další poměrně rozsáhlou majetkovou trestnou činností. Jeho hodnocení z výkonu trestu sice vyznívá kladně, z toho však plyne podle krajského soudu zejména to, že se stěžovatel dokáže adaptovat na vězeňské prostředí a ve věznici si své povinnosti plní řádně.

30. K tomu Ústavní soud zdůrazňuje, že z celého okruhu úvah v napadeném usnesení není zřejmé, zda krajský soud vyvrací již závěry ohledně splnění druhé zákonné podmínky. Z celého textu se zdá, že k této otázce krajský soud nezaujal jednoznačné stanovisko. Ze stížnosti podané státním zástupcem proti usnesení okresního soudu přitom plyne, že státní zástupce splnění druhé podmínky (polepšení stěžovatele) nezpochybnil. Ve stížnosti dokonce státní zástupce uvedl, že stěžovatel

"bezespору splňuje" první dvě zákonem stanovené podmínky. I v tomto ohledu proto úvahy krajského soudu k druhé podmínce nejsou příliš srozumitelné.

31. Při hodnocení splnění třetí podmínky oba obecné soudy zohlednily trestní minulost stěžovatele. K tomu Ústavní soud uvádí, že trestní minulost obecně představuje důležité hledisko při posuzování splnění podmínek podmíněného propuštění (shodně např. nálezy I. ÚS 2201/16, bod 32, a III. ÚS 3047/23, bod 26). Vezme-li tedy soud trestní minulost či recidivu v potaz, nejde o porušení čl. 40 odst. 5 Listiny, jak nesprávně dovozuje stěžovatel.

32. Paušální odkaz na trestní minulost stěžovatele však nemůže bez dalšího vyloučit podmíněné propuštění. Ústavní soud již v minulosti zdůraznil, že nelze a priori vyloučit možnost podmíněného propuštění pro jakkoli definovanou skupinu odsouzených, a to ani u chronických recidivistů. Jinak by soudy přepisovaly jasný text zákona, který obecně připouští podmíněné propuštění u všech odsouzených, lhostejno kolikrát byli potrestáni. Každý případ je proto třeba hodnotit individuálně a rozhodnutí o podmíněném propuštění je nutné odůvodnit vzhledem k osobě konkrétního odsouzeného (detailně k tomu nálezy I. ÚS 2201/16, body 19, 27 a 30).

33. Okresní soud zvážil stěžovatelovu situaci ve všech souvislostech. Trestní minulost stěžovatele nepominul. Právě naopak, uvedl, že pokud by stěžovatel žádal o podmíněné propuštění bez dalšího, soud by mu nevyhověl. Soud zopakoval, že stěžovatel páchá trestnou činnost přes 40 let (první trestný čin spáchal již v roce 1978), je "výrazným majetkovým recidivistou". Po posledním propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v červnu 2018 stěžovatel spáchal první trestný čin krádeže již po třech měsících (v září 2018 se vloupal do trafiky).

34. Z pohledu okresního soudu však převážila aktuální situace stěžovatele, zejména skutečnost, že stěžovatel již několik let ve věznicí pracuje a znovunavázal vztah se svou starší sestrou (která je jednatelkou společnosti s ručením omezeným provozující mateřskou školu, která nabídla záruku za dovršení stěžovatelovy nápravy a přislíbila mu zajistit ubytování i zaměstnání). Okresní soud zohlednil též vážné onemocnění matky a s tím spojené odhodlání stěžovatele pomoci matce v poslední etapě jejího života. Okresní soud stěžovatelovu sestru i samotného stěžovatele vyslechl na veřejném zasedání. Zdůraznil, že nabízená záruka je pro stěžovatele výjimečná a zřejmě neopakovatelná šance. Stěžovatel si podle okresního soudu musí být vědom, že nabízená šance, kterou mu dává jeho nejbližší rodina, je opravdu poslední příležitostí pro jeho zapojení se do normálního života a že jakékoli selhání povede k opětovnému přetrhání rodinných vazeb a návratu stěžovatele do vězení. Soud přihlédl též ke zdravotnímu stavu stěžovatelovy matky (které je bezmála devadesát let) a k tomu, že by ji stěžovatel již pravděpodobně nepotkal, pokud by musel celý uložený trest vykonat.

35. Krajský soud naopak založil své rozhodnutí především na bohaté trestní minulosti stěžovatele. Na rozdíl od okresního soudu neposuzoval stěžovatelovu situaci ve všech souvislostech, nevzal v úvahu ani okresním soudem vysvětlenou výjimečnost nynějšího stavu. V podstatě zredukoval (navíc nepřiliš přesně) ostatní okolnosti, ke kterým přihlédl okresní soud, na to, že stěžovatel dlouhodobě nebyl v kontaktu (či alespoň osobním kontaktu) se svou rodinou a že se o stěžovateli nezmiňovala jeho matka. Z toho pak dovodil, že rodina stěžovatele by jej nedokázala na svobodě dostatečně usměrnit.

36. Právě uvedené závěry krajského soudu však nerespektují shora uvedenou judikaturu Ústavního soudu, neboť jednostranně upřednostňují trestní minulost stěžovatele a bagatelizují skutečnosti, kterým se okresní soud pečlivě věnoval. Stěžovatel upozorňuje, že na rozdíl od minulosti má poprvé zajištěno sociální, rodinné a pracovní zázemí pro život na svobodě. Tuto skutečnost krajský soud pomínil, byť její význam zdůrazňuje nejen judikatura, ale i trestněprávní doktrína (srov. Púry, F. Komentář k § 88, in: Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023,

s. 1405, marg. č. 5; z početné judikatury např. nález I. ÚS 2201/16, body 26 a 28, nebo nález III. ÚS 3047/23, bod 25).

37. Stěžovatelova sestra přitom okresnímu soudu vysvětlila detailně to, jakým způsobem se chce o stěžovatele postarat a zabezpečit, aby se nedostal opět do styku s lidmi, kteří jej pravidelně stahovali zpět k trestné činnosti (bližší protokol o veřejném zasedání z 6. 9. 2023).

38. Krajský soud též opominul další významné skutečnosti, které nasvědčují tomu, že se stěžovatel vskutku upřímně snaží o zahájení nové etapy svého života. Ve spolupráci s neziskovou organizací například ve věznici vstoupil do procesu oddlužení a své dluhy pravidelně splácí, což ukazuje, že se snaží připravit na život po propuštění a vypořádat své dluhy. I to podporuje prognózu řádného života stěžovatele po propuštění.

39. Co se týče závěru krajského soudu, že matka se podle lékařské zprávy o synovi (stěžovateli) spontánně nezmiňuje, třeba zdůraznit, že v lékařské zprávě je rovněž uvedeno, že matka se stydí, že je syn ve výkonu trestu, proto o něm nemluví. Z lékařské zprávy však jasně plyne vztah matky k synovi (o tomto vztahu pak detailně vypovídala při veřejném zasedání stěžovatelova sestra).

40. Dále zůstávají některé skutečnosti nejasné. Například krajský soud ze zprávy věznice dovozuje, že se stěžovatel stýká s rodinou jen telefonicky nebo poštovními zprávami, stěžovatel to však v ústavní stížnosti vehementně vyvrací. Není na Ústavním soudu, aby tento rozpor nyní posuzoval. Je samozřejmě pravda, že i tato skutečnost může mít pro posouzení další perspektivy života na svobodě svůj význam. Pokud bude mít krajský soud za to, že snad vztah mezi stěžovatelem a jeho sestrou není skutečný a upřímný a že možnost stěžovatelovy resocializace zpochybňuje též to, že se během věznění fyzicky s příbuznými vůbec nestýkal, bude to muset zjistit upřesňujícím dotazem na věznici.

41. Ústavní soud tak uzavírá, že napadeným usnesením krajského soudu bylo porušeno ústavně zaručené právo stěžovatele na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny). Ústavní soud proto ústavní stížnosti vyhověl a napadené usnesení krajského soudu zrušil [§ 82 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odškodnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Hodnocení důkazů](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výkon trestu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost](#)
- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)